

Кушнар'ова К.О.

аспірант,

Кафедра теорії та історії архітектури і синтезу мистецтв
Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури

АРХІТЕКТУРНА АЙДЕНТИКА МАЛИХ ІСТОРИЧНИХ МІСТ ПОДІЛЛЯ В АСПЕКТІ РЕГЕНЕРАЦІЇ

Регенерація історичних міст передбачає відновлення їх життєздатності із збереженням історично–сформованого містобудівного каркасу, візуальної впізнаваності або архітектурної айдентики міста. Архітектурна айдентика міста або ID (“identitydocument”) визначає візуальну впізнаваність його історичного характеру, унікальну ознаку об’єктів міста, які дозволяють відрізнити його від інших, тобто ідентифікувати. Питання айдентики або візуальної впізнаваності певного міста пов’язане із двома протилежними поняттями: типовістю та унікальністю архітектурного вирішення об’єктів або планувальної структури міст, які утримують асоціації з конкретним містом, автентичним характером, історичною епохою, інше.

Типові підходи вирішення архітектурних об’єктів або плану міста визначають рівень традиційного вирішення відповідних елементів міської структури: архітектурних об’єктів, функціональних або типологічних груп, ансамблів, вузлів міста, тощо. Відповідно до кількості та територіального розміщення міст, в яких наявні урбаністичні утворення та їх елементи, вирішені за схожим характером, або які мають спільні риси складових міста, можна визначити ступінь впізнаваності міст певного регіону. Більшість західних територій етнографічного регіону Поділля в період 14–19 ст. отримали Магдебурзьке право, яке передбачає наявність у місті характерних архітектурних об’єктів та влаштування планувальної схеми, які б задовольняли покладені на місто функції самоврядування, торгово–економічних відносин та інших (Ясінський М.Р., 2018). Більшість міст, (серед яких Бережани, Бучач, Чортків, Гримайлів) сформовані за типовою, близькою до променево – радіальної, ортогональною вуличною схемою із площею у середмісті, планувальна система закріплена регулярною, переважно зблокованою двох–чотирьох поверховою забудовою та точковими громадськими спорудами, передусім адміністративних та сакральних функцій (Кравцов С.Р., 2007). Ця типова архітектурно – розпланувальна система властива для міст Центральної та Східної Європи епохи Середньовіччя, які набувають самоврядування, надає містам впізнаваності як міст з Магдебурзьким правом.

Унікальні об’єкти архітектури, а також спосіб нанесення типових

об'єктів та планувальної схеми на відповідний рельєф місцевості визначають рівень впізнаваності конкретного міста, надаючи їм архітектурно-художніх якостей, відмінних від інших міст. Найчастіше унікальними за архітектурним вирішенням (відмінними від більшості споруд) є об'єкти громадського призначення, рагуші, сакральні споруди, замки, палаци, рідше споруди рядової забудови середмістя, інше (Рибчинський О.В., 2017).

Рівень утримання архітектурними об'єктами айдентики або візуальної впізнаваності певного міста залежить від їх можливостей створювати асоціації із конкретним містом (об'єкти – візитівки міста), а також від рівня їх схоронності та ролі у формуванні характеру середовища міста. Айдентику унікальних споруд визначають їх особні характеристики, айдентика історичної рядової забудови, залежить від обсягу, повноти їх збереження як групи об'єкт, та їх характеристик: парцеляції, пропорцій, висоти, інше, їх айдетику визначає загальна локація історичного середовища. Найбільш впливовими об'єктами є вертикальні доміанти, які в умовах малих міст часто мають міське значення, особливо якщо вони створюють архітектурний ансамбль. Архітектурний контекст унікальних споруд найчастіше формують традиційні об'єкти типового архітектурного вирішення (Вечерський В.В., 2003), які утворюють основу об'ємно – просторового наповнення міст, та підсилюють ідентичність відповідного середовища, пам'ятки або всього міста.

Сучасна проблематика збереження айдентики історичного міста зводиться до збереження його ключових елементів, здатних утримувати візуальну впізнаваність міста та функціональну сутність. Під час регенерації міст перш за все необхідне збереження доміант, їх композиційної ієрархії, та історичної рядової забудови, яка утримує історично сформовану планувальну структуру міста, характеризує об'ємно – просторові параметри забудови, відносно яких слід визначати характер сучасного будівництва.

Література:

1. Вечерський В.В., Спадщина містобудування України// Київ, 2003.– 560 с.
2. Кравцов С. Принципи регулярного містобудування Галичини XIV – XVII ст.//Львів, 2007. – 121 с.
3. Ясінський М.Р., Відтворення кварталів рядової забудови центральних частин малих історичних міст// Львів, 2018. – 303 с.
4. Рибчинський О.В., Формування і ревіталізація середмість історичних міст України// Львів, 2017.– 438 с.

Kushnarova K.

PhD student,

Department of Theory and History of Architecture and Synthesis of Arts
National Academy of Fine Art and Architecture

ARCHITECTURAL IDENTITY OF SMALL HISTORIC CITIES OF PODILLYA DISTRICT IN AN URBAN REGENERATION ASPECT

Regeneration of historic cities presumes the recovery of the viability of cities and preservation of the historically formed urban structure, visual recognition of the certain city, also can be named as architectural identity of the city. Architectural identity or urban ID is generalized to the visual recognition of specification of its historical character, a unique feature of the city that distinguishes and identifies the city among others. The matter of the identity or visual recognition of a certain city connects to two opposite concepts: typical and unique attributes of the architectural objects or planning structure of cities that hold associations with a definite city, authentic, or the historical epoch in which it has been built or gained the main character.

Typical approaches determine the traditional solution of the certain elements of the cities structure: architectural objects, typological or functional groups of buildings, ensembles, planning schemes of quarters, city center, and etcetera. According to the number of cities and area in which the objects and other urban formations are created in a similar charter, or common properties of urban elements, can be determined a certain region. Most of the western areas of the ethnographic region of Podillya acquired Magdeburg law in 14 — 19 centuries. The Magdeburg law supposed a presence of corresponding architectural objects and the arrangement of an urban plan that would satisfy the functions of self-government, trade, etcetera (Yasinsky M.R., 2018). Most of the cities of Podillya (e.g. Berezhany, Buchach, Chortkiv, Hrymailiv) were formed on the basis of the typical beam-radial, orthogonal street scheme with a square in the middle of the city, the planning system is fixed by mainly two — four — floor blocked regular and single public buildings, mostly administrative or sacral (Kravtsov S.R., 2007). This typical architectural and planning system belongs to most cities of Central and Eastern Europe of the Middle Ages, which get self — government and attached the recognition as cities with the Magdeburg law.

The unique objects of architecture, as well as the way of applying typical objects and planning scheme to the specific terrain, determine the level of recognition of a certain city and gives them architectural and artistic qualities, which define one city from another. Most of the unique architectural objects (different from most similar types of buildings) are public objects, townships,

sacral buildings, castles, rarely separate private buildings mostly located in the middle of the city (Rybchynsky O.V., 2017).

The level of keeping identity or visual recognition by architectural objects of the certain city depends on their ability to create associations with the city or the historical period (i.e. to determine architectural objects as the sign of the city) and also depends on the level of retention and role of creating the character of an environment. The identity of unique structures determined by their individual characteristics, the identity of regular historical building, depending on the volume of completeness of the groups of objects, conservation, and their characteristics: parcels, proportions, heights, etcetera. The most influential objects that can hold an identity are the vertical dominant, which in small cities often have urban significance, especially if they create an architectural ensemble. The architectural context of unique architectural objects often contains the traditional objects (Vecherskyi V.V., 2003), that formed the basis of volumetric spatial filling of cities and enhances its identity.

The issue of nowadays is preserving the identity of the historic city is to preserve the key elements of the city, which capable retain visual recognition of the city and the functional essence. Urban regeneration should preserve the architectural dominants, their vertical hierarchy, and regular historical building that holds the historically formed planning structure, as well as characterizes its spatial parameters, concerning which should be resolved the character of modern architectural objects.

References:

1. Vecherskyi V.V., Spadshchyna mistobuduvannia Ukrainy// Kyiv, 2003. — 560s.
2. Kravtsov S. Pryntsypy rehuliarnoho mistobuduvannia Halychyny XIV — XVII st.//Lviv, 2007. — 121 s.
3. Yasynskyi M.R., Vidtvorennia kvartaliv riadovoi zabudovy tsentralnykh chastyn malykh istorychnykh mist// Lviv, 2018. — 303 s.
4. Rybchynskyi O.V., Formuvannia i revitalizatsiia seredmist istorychnykh mist Ukrainy// Lviv, 2017. —438 s.

